SVENSK MUSIKTIDNING.

N:o 6. Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Klara V. Kyrkog. 19. Stockholm den 15 Mars 1886. Pris: Helt år 6 kr. Lösn:r 30 öre. Annonspris 10 öre petitrad. Årg. 6.

Om drillens teori.

Af *G. Engel.*

Franz Kullak inleder sin upplaga af Beethovens pianokonserter, som är ett mönster af sorgfällig kritik och filologisk-musikalisk tolkning, med ett 28 foliosidor långt företal om Beethovens pianospel och grundsatserna för rätta återgifvandet af hans pianokompositioner. Särdeles innehållsrik är den del deraf som handlar om drillen, ett kapitel som på det mest omfattande sätt framställer de härutinnan herskande teoretiska grundsatserna från början af förra århundradet och ända till närvarande tid samt dessas praktiska användande på Beethoven-drillerna.

I afseende på Beethoven blifver det enligt de mest minutiösa undersökningar af Kullak tvifvelaktigt om drillen skall begynna med hufvudnoten eller hjelpnoten, om den förra eller den senare skall hafva den rytmiska betoningen. Franz Kullak skulle för sin del vara benägen att betrakta drillens begynnelse med hjelpnoten såsom regel hos Beethoven om icke den från mästaren helt säkert härrörande fingersättning, som förekommer vid en drill i en upplaga af C-dur-bagatellen (op. 119), väckte tvifvel hos honom. Hvad Beethoven sjelf beträffar, lemnar han derför frågan oafgjord, deremot tror han sig ha bevisat att »i andra hälften af förra århundradet, under hvilken Beethovens ungdomstid inträffar, drillens begynnelse med hjelpnoten åtminstone hos tyska musiker bildar regeln, början med hufvudnoten åter det ej en gång af alla erkända undantaget.»

Jag är i tillfälle att rörande bevisen om drillens utförande i andra hälften af förra århundradet kunna tillägga något som hittills efter hvad jag vet, ej är beaktadt och som till sin betydelse är så till vida öfverlägset, som det härrör från ingen ringare person än sjelfve Mozart.

I de vanliga klaverutdragen af »Cosi fan tutti» fattas en bas-aria, som Mozart ursprungligen skref för Guillielmos parti och sedan ersatte med en mindre. Det nyaste hos Breitkopf & Härtel utkomna klaverutdraget upptager arian å nya i bihanget. Guillielmo uppträder nu i alla möjliga egenskaper, som hjelte, som lärd, som dansmästare, som sångare o. s. v. Och för att presentera sig i denna sistnämda egenskap slår han en drill: »se cantiam, collo trillo solo facciam torto al lusignuolo», och denna drill är satt på noter sålunda:
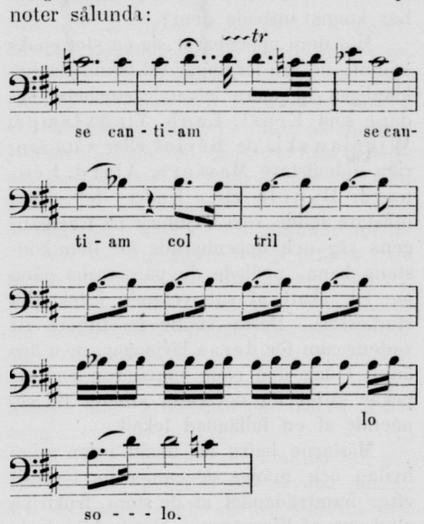
Här förekommer den förberedning af drillen, som i Leopold Mozarts violinskola (af år 1756) betecknas såsom drill med ribattuta (småningom tilltagande hastighet). Men denna slutar — i detta fall annorlunda än vanligt, och det är här det vigtigaste — med en drill hvars rytmiska accent ligger på hufvudnoten. Denna drill är vidare efter ordens innehåll upptagen som en äkta sångdrill, och om man äfven kan medgifva att den komiska tendensen äfven haft ett bestämmande inflytande här, så är dock knappast antagligt att Guillielmos drill alldeles afvek från den öfliga formen. Det torde alltså vara bevisadt att under förra århundradet drillen med accentuerad hufvudnot var något väl bekant, och emot den tidens teoretiska skriftställare, äfven om de också såsom Eman. Bach m. fl. voro framstående musiker och komponister, faller detta Mozarts lefvande vittnesbörd tungt i vågskålen.

Trots allt detta måste jag i öfverensstämmelse med Kullak och David Wagner, som i sin värdefulla »musikaliska ornamentik» likaledes sammanstält ett utomordentligt stort historiskt och musikaliskt material om drillen, anse drillen med accentuerad hjelpnot såsom den hufvudsakligaste. För sången är densamma redan derför af synnerlig vigt, emedan den är bättre passande för rösten. Ty det är lättare att sjunga diminuendo åt djupet än åt höjden, och om äfven ingen sångare kan slippa det senare, så är det dock ofantligt svårt att göra det med den snabbhet som drillen fordrar. Jag föredrager endast i regeln den, såsom jag ser i Kullaks företal, af Cramer först uppstälda formen, enligt hvilken hufvudtonen visserligen begynner, men har något längre varaktighet. så att den rytmiska accenten i alla fall kommer att hvila på den högre noten, alltså ungefär så här:

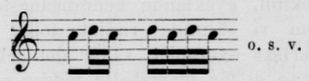

En längre drill behöfver för öfrigt ej begynna med sin fulla hastighet; det är således ganska lätt att utföra honom så att man börjar med hufvudnoten och ändå betonar den högre noten. Den djupare tonen är den som hör till melodien; derföre synes det mig i allmänhet riktigare att man börjar med denna. Beträffande hjelpnoten anser jag ock för riktig 1) drill med begynnande hjelpnot och 2) med accentuerad hufvudnot i vissa fall. Den förra skulle då vara att föredraga, när det är önskvärdt att den utföres med synnerlig verve och liflighet; med den senare förhåller det sig så: enligt Marpurg, hvilken ett antal senare teoretiker följa i denna punkt, har drillen uppstått af det långa förslaget och är i viss mån att anse som en förlängning eller omtagning af detsamma. Det är alldeles visst

att hvarje drill som utföres med betonad hjelpnot erinrar om det långa förslaget och kan gälla för en vibrerande utsmyckning af detsamma. Men förslagsdissonans står likberättigad vid sidan af genomgångsdissonansen, och man kan ej finna någon grund hvarför icke denna lika så väl som förslagets kan utbreda sig drillartadt, men då hafva vi drillen med betonad hufvudnot.

Vid bedömande af gifna drillexempel kommer det an på att pröfva om det är smakfullare och förståndigare att betrakta den högre noten såsom framgången ur förslag eller genomgång, och derefter har man att afgöra om man hellre vill betona hufvud- eller hjelpnoten. Nu synes det mig vidare, att i det långa förslaget mera den allvarliga, uttrycksfulla, melodiska sidan af musiken, i den genomgående noten åter mer den tonlekande kommer att framhållas. Om det så förhåller sig, så är det begripligt att förra århundradets teori nästan uteslutande fordrade den högre notens betoning och att först i detta århundrade, företrädesvis genom Hummel, hvilken föregåtts af Clementi, Cramer och andra, betoningen af den lägre uppställdes som regel. Ty det förra århundradet stod ännu under inflytande af kyrkostilen, medan i det nuvarande den oafhängiga verldsliga konsten allt mera fritt höjer sitt hufvud. För bedömandet af den gång drillens och drillteoriens historia tagit är denna synpunkt icke oväsentlig.

Och nu kommer jag ännu en gång tillbaka till det mozartska exemplet. Guillielmo vill med sin drill göra narr af näktergalen. Derför är väl den tvåtaktiga ribattutan, med hvilken drillen börjar, att betrakta som efterapning af näktergalsslagen. Och nu är vidare hela musikstycket en munter, uppsluppen lek och således drillen också. För sådan stil hade ej en drill passat, som genom betoning af den högre noten i någon mån erinrade om det långa förslagets allvar; snarare måste här den högre tonen vara en lekfull, gycklande genomgångston. Och om vi sålunda riktigt tolka det mozartska exemplet, så är det ock klart att man ej får öfverskatta vidden af dess betydenhet; det är väl af allmänna grunder, nämligen genom den religiösa, allvarliga stilens herskande inflytelse, skäl att antaga som sannolikt, att drillen med betonad hufvudnot före Haydns och buffaoperans tid ej hade någon större utbredning; men att man i alla fall kände till den, derom bör ej mer hysas något tvifvel.

Sätten Beethoven icke för tidigt i de ungas händer. Nej! uppammen, styrken dem med den lefnadsfriske Mozart.

SCHUMANN.

I lifvet som i konsten hyllar man mer det orimliga än det sköna.

(Violinvirtuosen) HAUSER.

Violinmästare och violinstudier.

En betraktelse af *Tivadar Nachèz.*

Detta ämne kan med anledning af senaste virtuosbesöken vara ett à propos för dagen och det så mycket mer, som denna betraktelses framställare, den äfven hos oss kände och värderade violinvirtuosen Tiv. Nachèz, egentligen har till sitt mål att anmäla två studieverk för sitt instrument, det ena af Emile Sauret, en af de nyligen oss gästande virtuoserna. Dessa verk komma längre ned att anföras; vi börja emellertid från början af artikeln,* som med sin intressanta inledning har följande lydelse:

»Den som med uppmärksamhet följt violinmusikens literatur under de sista decennierna, har iakttagit huru på ett förvånansvärdt sätt densamma riktats genom virtuoskompositioner.

Begäret efter ögonblickets framgång har bragt dem i dagen, prunkande blommor, som bedåra vårt sinne, berusande konststycken, som i det ögonblick de verka på oss komma oss att förgäta deras sanna innehåll, men som erfordra den högsta fulländning af spelarens tekniska utveckling. Vi se virtuositeten i sin högsta blomstring. En blick på våra konsertsalar visar oss hvilken framgång dessa heroer uppnå, och ovillkorligen fråga vi oss: hvarifrån komma alla dessa talanger, hvem har kunnat utbilda dem?

Hos dem uppenbarar sig en stor epoks triumf; de äro lärjungar till bland oss beklagligen ej mera lefvande storheter sådane som Ernst, Laub, Vieuxtemps, Wieniawski, de Bériot eller våra ärorika åldmästare Massart, Alard, Léonard, Dancla etc. Under det dessa mästare ledde sina lärjungar på framgångens väg och uppenbarade för dem konstens bana, nedlade de på samma gång en rik skatt af sitt vetande i tekniska studieverk. Dessa skulle nu utgöra ett vademecum för deras lärjungar, men äro ännu i dag den ende vägvisaren som utpekar sättet för det rätta arbetet till ernående af en fulländad teknik.

Mästarne hafva nu ingått i den eviga hvilan och många decennier ha förflutit efter framträdandet af de stora, fruktrika etyderna af Vieuxtemps, Ernst, Allard, de Bériot. Till och med det yngsta verket af detta slag, »l'Ecole moderne» af H. Wieniawski, är 15 år gammalt.

Den individuela tekniken, »specialiteterna», som en hvar af våra store violinister besutit: terserna samt oktaverna hos en Ernst, den stora tonen och det flerstämmiga ackordiska spelet hos en Vieuxtemps, »flageoletterna» hos en Wieniawski, den allt beherskande ofelbarheten hos en Laub hafva hvar för sig öfvergått till deras resp. lärjungar. De olika slagen af mekaniska färdigheter slöto hos deras lärjungar en kompromiss med hvarandra. Så se vi hos den eller den af våra modernaste virtuoser ett slag af teknik, som, oaktadt det härflyter ur förut varande källor, dock i det helas yttre företeelse visar mekanismen i ny gestalt.

Detta nya slag af virtuosföreteelse kan ej bestridas, man behöfver blott påvisa de sannerligen förbluffande konststyckena i Sarasates verk; och vi måste taga de nya förhållandena med i beräkning. Om framhållandet af mekanismens segerrika herskarmakt har sitt verkliga berättigande — är en fråga, som ofta väcker tvifvel. Den allt bestämmande framgången bejakar alldeles afgjordt denna fråga.

Bevisar icke under senaste tiden till och med den störste af alla nu lefvande violinister, Joachim, den nya violintekinikens berättigande icke allenast genom föredraget af paganiniska etyder (studier, som alldeles icke kunna hafva något anspråk på »klassicitet»), utan äfven i sin senaste komposition, »Variationer öfver ett originaltema för violin och orkester» (tillegnad Sarasate), hvilken helt och hållet är byggd på denna nya teknik. Så mycket mer underligt förefaller det, att vid sidan af alla dessa virtuoskompositioner alls inga studieverk förekomma, som behandla den nyaste stilen i tekniken. Det sporadiska fåtal etyder, som framträdt under sista decenniet, står till en del på samma ståndpunkt som de förut nämda oförgängliga verken, till en annan del på en långt obetydligare höjd.

Det kan ej annat än synas besynnerligt att till och med i det förundransvärdt nyttiga verket »24 Capricer» af N. Paganini — som i förbigående sagdt är det komplettaste studieverk inom violinliteraturen — blott en half rent specifik tersetyd och en half sextetyd är till finnandes, samt att ingen enda rad är egnad i dem åt det af Paganini sjelf så mästerligt skötta »flageolettspelet». Vår störste Bach- och Beethovenspelare, mäster Joachim, har ej i något enda verk anförtrott åt efterverlden sitt sätt att tolka dessa gigantiska skapelser, ej bildat någon lärjunge som kunde blifva en lefvande, fullt värdig tolkare af hans tradition. Den för sitt tersspel mycket berömde Wilhelmj ger oss med sin nyaste »italienska suite» rent af en förenklad upplaga af de paganiniska etyderna, och trollkarlen Sarasate visar oss väl i sina virtuoskompositioner den moderna teknikens höjdpunkt, dock, något studieverk har han hittills ej gifvit oss, i hvilket han visar oss vägen till det branta bergets spets.

Hur afundsvärd synes oss ej deremot pianoliteraturen med sin rika skatt af tekniska hjelpmedel (studier af Taussig, Henselt, Marmontel, Clementis reviderade »Gradus», etyder af Chopin, kritiska upplagor utgifna af Hans v. Bülow, Klindworth etc. och — last not least — d:r Franz Liszt m. fl.), hvilken för den tekniska utbildningen till högsta fullkomning står arbetsamma konstadepter till buds!

Hvad kunna nutidens violinspelare ställa upp emot dessa verk?

Vår violinliteratur har emellertid nyligen riktats med två verk, som genom

---

* Ur Allgemeine Musikzeitung.

sitt innehåll och tillgodoseende af den tekniska utvecklingen äro af verkligen storartad betydenhet. Dessa äro Goby Eberhardts »Beiträge zur Violin-Teknik» och Emile Saurets »18 grosse Etuden», hvilka förtjena alla violinspelares uppmärksamhet. G. Eberhardt, så vidt jag vet en elev till August Wilhelmj och för närvarande konsertmästare i Bremen, kompositör till flere mindre salongsstycken för violin, erbjuder violinspelarne under den blygsamma titeln: »Bidrag till violinteknikeu» ett verk i två serier, hvaraf den första behandlar: 1 Tonskale-studier, 2 Ackord-studier, 3 Dagliga öfningar (3 häften), och den andra studiet af skalor i dubbelgrepp (4 terser, 5 sexter, oktaver, decimer). Hvad Eberhardt gifvit oss med ser. II af dessa bidrag, står till denna dag utan like i violinliteraturen och är för alla violinspelare af oskattbart värde.

Ett helt häfte tersstudier, hvilka i mångfald och kombination af de diatoniska förbindelserna och de mest omvexlande fingersättningar innehålla en rikedom af förberedande öfningar, som verkligen är kolossal. — 120 tersöfningar hvilka endast behandla första läget! — öfningar från första till andra, från andra till tredje, från tredje tillbaka till läget 1, och så båda lägena kombinerade; vidare från 3 till 5, 1 till 6. — Detta allt endast på två strängar. På tersskalor genom 2 oktaver följa de kromatiska tersgångarne. Andra häftet af serien II erbjuder på samma sätt öfningar i sext-, oktav- och decimaspel.

Hvad som åt Eberhardt'ska verket förlänar en verklig betydelse är den hittills exempellösa noggrannheten och sorgfälligheten i öfningarnas systematiska framskridande, mångfalden af fingersättningar och den imponerande rikedomen på förberedande öfningar. — Såsom en komplettering till dessa mekaniska studier har Emile Sauret skänkt oss sina 18 stora Etyder. Vi få med dessa en inblick i den förträfflige konstnärens studiekammare. I så mången etyd igenkänna vi ursprunget till en passage, som uti den ena eller andra konserten är bekant som »en hård nöt», på hvilken vi coram publico ha att pröfva förträffligheten hos våra tänder. Med ordspråket: »Det är ej de sämsta nötterna, på hvilka man bryter af sina tänder» tröstar oss Sauret och visar i en hel etyd, att det ej ges någon svårighet som vi ej medelst ett riktigt studium kunna öfvervinna. Skulle jag af dessa etyder särskildt föredraga några, vore det den i G-moll (n:o 5), Ess-dur (n:o 8) — hvilka kunde ha varit inspirerade af Wieniawski —, den i G-moll n:o 9, den utmärkta stråketyden i G-dur (n:o 11), den i D-dur (n:o 12), i hvilken vi igenkänna Sauret i sin ursprunglighet, den utmärkta studieanvändningen af dubbelflageoletterna i den lustiga E-moll (n:o 16) och slutligen inledningen till den sista i A-moll, der han sätter på sig brillorna och i »professorsuniform» skrifver en »musique savante». Så ansluter sig detta verk till Paganinis »24 Capricer» och förer oss till beherskandet af de upptänkligt största moderna svårigheter.

Tysken Eberhardt och fransmannen Sauret hafva i dessa verk lemnat oss resultatet af ett långvarigt studium, af en sällsynt pedagogisk observationsförmåga, och måtte nu dessa studier lända alla talanger till fromma, som vilja uppnå det högsta och en gång höra till de utvalda. Dock, — vi känna det gamla språket: »många äro kallade, men få äro utvalda!»

Rienzi.

Richard Wagners opera »Rienzi, Den siste folktribunen» uppföres åter i dessa dagar å vår lyriska scen efter 16 års hvila.

»Rienzi» gafs första gången å Stora teatern härstädes den 8 Juni 1865 under den nyligen aflidne hjeltetenoren Joseph Tichatscheks gästspel och för hvars skull operan då egentligen upptogs. T. utförde, som man torde minnas, med stormande bifall titelrolen, och operan gafs nämda år 5 gånger, återupptogs åren 1866 och 70 samt uppfördes senast för 16:de gången den 9 November 1870 med hr Lundqvist som Rienzi.

Öfriga i operan uppträdande hafva varit: Irene, Rienzis syster, fru Stenhammar, Stefano Colonna hrr Behrens och Håkansson, Adriano, hans son, fru och fröken A. Jacobson, Paolo Orsini hr Sandström, Raimondo, påflig legat hr Weiss, Baroncelli hr Ohlsson, Cecco del Vecchio hr Willman och En Fridshärold fru C. Strandberg. I den i andra akten förekommande balletten, dansad af hela ballettpersonalen med hr Sjöblom och fru Lund i spetsen, begagnades en af A. Zabel arrangerad i à la Cirkus stående musik.

Vid nu stundande repris utföras partierna sålunda: Cola Rienzi hr Sellman, Irene fröken Ek, Colonna hr Strömberg, Adriano fröken Wellander, Orsini hr Lundqvist, Raimondo hr Grevillius, Baroncelli hrr Ohlsson eller Rundberg, Cecco hr Sellergren och Fridshärolden fröken Karlsohn.

Balletterna, som nu komma att gifvas med Wagners dertill skrifna musik, äro nykomponerade af hrr Marckhl och Sjöblom; bland dem lär den sistnämdes amazondans vara mycket karakteristisk.

De svåra körer, som genomgå operans alla akter, komma att sjungas af betydligt förstärkt personal.

Redan under sitt vistande i Riga påbörjade Wagner sin andra opera Rienzi, hvars text han sjelf skref efter Bulwers bekanta roman. Operan fullbordades i Paris och inlemnades sedan till Dresdenteatern, der den antogs och gick öfver scenen första gången d. 20 Oktober 1842. Operan rönte stor framgång och föranledde Wagners utnämning till kgl. sachsisk hofkapellmästare. För en stor del af framgången hade Wagner att tacka det utmärkta sätt, hvarpå hufvudrolerna vid detta tillfälle utfördes, Adriano de Colonnas af fru Schröder-Devrient och titelrolen af Tichatschek.

FÖLJETONG.

Faust och Georgina.

Ur en berömd tonsättares lefnad af *Ernst Montanus.*

Londons tidningar hafva under detta och föregående år flera gånger haft att omnämna fru Georgina Weldon, emedan detta fruntimmer väckt process emot komponisten till »Faust», Charles Gounod, och äfven vunnit denna process, såsom vi förut nämnt. Det torde emellertid vara för de flesta obekant hvarom denna process egentligen handlade, hvarföre det torde intressera våra läsare att få en inblick i denna för den berömde maestron så olyckliga affär.

Tyskarnes anryckande mot Paris 1870 hade fördrifvit Gounod från hans fredliga villa vid Sèvres, och då han ej kunde besluta sig för att stanna i Paris, sökte han en tillflyktsort på andra sidan kanalen i det dimhöljda Albion. Hans omständigheter voro då icke de bästa, ty hans oerfarenhet och ohjelplighet i allt hvad som rörde affärer, såsom ofta är händelsen med konstnärer, hade gjort att han ej af sina skapelser kunnat draga den pekuniära fördel, som svarade mot den framgång de haft.

Hans »Faust», som första gången uppfördes i Paris d. 19 Mars 1859, gjorde ingen särdeles lycka och komponisten var derför ganska belåten när förläggaren Choudens bjöd honom 10,000 frcs för partituret. Efter afdrag af den andel, som librettisterna skulle ha, erhöll Gounod för detta verk, som otvifvelaktigt är hans förnämsta, en summa af 6,666 frcs 66 centimes, under det förläggaren, som ensam hade förlagsrätten dertill för Frankrike och Belgien, i detta verk funnit en höna, som fortfarande värper guldägg åt honom.

Äfven förlagsrätten för Tyskland släppte Gounod ifrån sig för ringa pris, och i England gick det ännu sämre för honom. Efter der gällande lag måste hvarje komposition inom tre månader inskrifvas i »Stationers hall» om det ej skall vara hemfallet åt den allmänna förlagsrätten.

Nu hade pariserförläggaren visserligen fått i uppdrag att genast efter det partituret till »Faust» utkommit öfversända det till England och låta inregistrera det, men London-förläggaren Chappel, som skulle verkställa detta, försummade det, såsom Gounod påstod, i egennyttig afsigt och lät inskrifva verket tre dagar för sent, så att han kunde göra sig det till godo utan att behöfva betala komponisten någonting alls. Senare kom Gounod äfven i strid med en annan engelsk förläggare, Novello, Ever et C:o, om honorar för sin kantat »Gallia» och befann sig sålunda i ett ganska svårt läge då en dam tog sig honom an, som svärmade för hans musik och nu uppbjöd allt för att bistå den af henne förgudade tondiktaren. Denna dam var den då ännu bildsköna fru Georgina Weldon — författarinna, sångerska, sånglärarinna,

filantrop och spiritist i en person, en öfvermåttan nervös och excentrisk, men också högt begåfvad personlighet. Hon och hennes gemål, en f. d. officer, som då synes hafva spelat en mera passiv rol, hvilken han sedermera, såsom vi få se, trädt ur, emottogo den till London anlände komponisten ytterst hjertligt och bjödo honom att betrakta deras hus som sitt eget, hvilket anbud också antogs af Gounod, som bodde der i tre år, ända till dess han lemnade England.

Det äkta parets egendom, Tavistock House, hade en gång varit bostad för Charles Dickens, och den berömde romanförfattaren brukade der gifva teatraliska aftonunderhållningar. Då mr Weldon köpte huset, lät han med mycken smak förändra dess inre och äfven inrätta der en stor konsertsal för sin gemåls musikaliska produktioner med sina elever. Denna sal blef nu fullkomligt invigd åt Gounodkulten. Mrs Georginas entusiasm kallade nu till lif en Gounodförening, som i detta rum bragte till utförande de verk, som tondiktaren i behaglig ro skapade der uppe i husets öfversta våning. Hon erbjöd honom vidare medel till att under firman J. Goddard grunda ett eget förlag och tillförsäkrade honom såsom andel i vinsten en summa af 8,000 pund, som Gounod bestämde till hemgift åt sin dotter Jeanne.

Dessutom gjorde fru Weldon i pressen en med lika stor ifver som skicklighet arrangerad propaganda för sitt ideal, bekämpade hans förra förläggare och samlade i sitt hus en troende skara, som ärade den franske komponisten som en ny konstens Messias och tände rökverk för honom så snart han visade sig i den intima cirkeln, der också flera hundar och en kanin hade sin plats, emedan, som det påstås, mrs Weldon ansåg sina förfäders anda innebo i dessa. Att denna dam trodde sig i Gounod hafva funnit ett musikaliskt medium, genom hvilket hon ville sätta sig i förbindelse med en öfverjordisk verlds spiritualistiska musik, förklarar tillräckligt hennes vördnad för maestron; men för att visa Georgina äfven från en annan sida, må ock nämnas, att hon tog upp från gatan föräldralösa barn och olyckliga varelser, för hvilkas uppfostran och omhägnad hon drog försorg.

Gounod å sin sida lutade af gammalt åt mysticismen, såsom man vet, och hade i sin ungdom, likasom Fr. Liszt, en epok af religiöst svärmeri, då han ville bli munk; det är sålunda förklarligt att detta spiritistiska hokus-pokus — åtminstone för någon tid — slog an på honom, likasom det å andra sidan är naturligt nog att konstnären kände sig smickrad af de hyllningar, som skänktes honom. Han höll till godo dermed i tre år — så länge stannade han, som sagdt, hos Weldons i Tavistock House — så mycket hellre som hans finanser blomstrade under tiden, tack vare den med allt sitt svärmeri dock ganska praktiska frun, och han komponerade här af hjertans lust bland annat sin stora femaktsopera »Polyeucte», melodramen »Jungfrun af Orleans», den komiska operan »George Dandin», flere sånger och talrika religiösa verk, såsom oratorier och messor.

Gounod-sällskapet hade att fägna sig åt den skönaste blomstring; af 8,000 pund för Gounods Jeanne voro redan 6,000 lyckligen sammanbragta, och drottningen hade just skickat mästaren en inbjudning att gifva en konsert i Windsor, — då denne plötsligen försvann från England för att återvända till Paris, hvilket naturligtvis satte en hel flod af sqvaller i rörelse. Det hade redan hetat att Gounod skulle såsom en annan Tannhäuser ha varit fängslad i Venusgrottan, — i alla fall hade han ej länge bönfallit »O drottning, gudinna, låt mig gå!» Utan långt afsked hade han begifvit sig derifrån och till och med lemnat efter sig partituret till »Polyeucte», som han sedan måste skrifva på nytt för pariseroperan. (Forts.)

Korrespondens från England.

Newcastle on Tyne. Den svenska fiolspelerskan fröken Anna Lang uppträdde med stormande bifall på en konsert i Newcastle Town Hall den 6 Mars. Hon spelade med verve och elegans »Souvenir de Haydn» af Leonard, Svendsens förtjusande »Romance Norwegienne» samt en Mazurka af Wieniawski. Fröken Lang är en stor favorit här, liksom öfver allt hvarest hon uppträder i England, och kan med säkerhet motse en lysande framtid.

Hon är för närvarande bosatt i London och har under Februari månad spelat på 3 konserter i Liverpool samt vidare uppträdt i Oxford, Leicester, Dublin etc.

I början af April väntas Liszt till London, der han lofvat öfvervara en konsert i S:t James Hall, då hans oratorium »Saint Elisabeth» kommer att gifvas (oratoriet har redan blifvit uppfördt 2 gånger i London); Liszt blifver under sitt besök i London Mr. Littletons gäst. Littleton är en af delegarne i Novello & Evers musikfirma.

Den 4 Febr. uppfördes för första gången i England på engelska språket Marchettis opera Ruy Blas af Carl Rosas operacompany å The royal court theatre i Liverpool. Carl Rosa ämnar gifva denna opera i London, under säsongen, med samma personal och uppsättning. Drottningens parti utfördes af M:me Marie Roze-Mapleson, Ruy Blas af Mr. Valentine Smith, en ung, lofvande tenorsångare.

Den 16 Jan. dog helt plötsligt Joseph Maas. Han var ansedd att vara Englands förste och bäste tenorsångare. Han hade en utmärkt vacker och omfångsrik tenor och var en god konsertsångare, men en klen aktör. Mr. Lloyd är för närvarande Englands förnämste tenor, men han sjunger aldrig på scenen. * *

Från Scenen och Konsertsalen.

Stora Teatern.

Mars.
1. Rossini: *Wilhelm Tell.*
3, 6, 8. Massé: *Paul och Virginie,* opera i 3 akter och 6 tablåer af Jules Barbier och Michel Carré, öfvers. af Ernst Vallmark. Dansen af Théodore, nya dekor. af C. Jansson. (Virginie, Mad. de la Tour, Marguérite, Meala, en negergosse: frökn. Andersson, Javette, fru W. Strandberg, fru Edling, frk. Karlsohn; Paul, Domingo, de S:t Croix, de la Bourdonnais: hrr Ödmann, Lundquist, Forstén, Rosén.) 1:a gången.
5. Cherubini: *Vattendragaren.* (Constance, Marcellina, Elina: frk. Ek, fru Edling, frk. Laurin; Mikeli, Armand, Antonio, Daniel, Semos: hrr Lundquist, Sellman, Lundmark, Håkanson, Ohlsson; 2 officerare: hrr Sellergren, Rosén; en bondflicka: frk. Javette.)
» Adam: *Nürnbergerdockan.*
7. Mozart: *Don Juan.*
10. Weber: *Friskytten.* (Agatha, Anna, Kasper, Max: frk. Ek, fru Edling, hrr Strömberg, Lundmark.)
14. *Wermländingarne.*

Nya Teatern.

1, 3, 5, 6. v. Flotow: *Pianella.*
4, 7, 11. Offenbach: *Fortunios visa.* (Marie, Valentin, Fortunio: frkn. Jonsson, Sjöberg, hr Mallander.)
4, 6, 11. Envallson: *Kronfogdarne.*

Södra Teatern.

2—4. Lenhardt: *Yngste löjtnanten.*
5. Hervé: *Lilla Helgonet.*

Musikaliska Akademien.

3. *Filharmoniska sällskapets* 2:a årskonsert.

Berns' Salong.

7. *Matiné* af E. och T. Ysaye, hr Sal. Smith, frök. Spångberg samt orkestern under dir. Meissners anförande (till förmån för Eugeniahemmet).

Paul och Virginie, Stora teaterns första nyhet för säsongen, som väntades blifva färdig i slutet af förra månaden, gjorde sitt inträde på vår första operascen den 3 Mars inför i det närmaste fullsatt salong under flere gånger upprepade bifallsyttringar och framropningar af hufvudpersonerna. Någon större succès fick man dock ej bevittna, ehuruväl en hvar af de medverkande skötte sitt parti väl och operan under herr Nordquists ledning gick alldeles förträfligt för att vara en première. Vi hafva i ett föregående nummer redogjort för det musikaliska innehållet och vilja nu i korthet nämna något om handlingen och framställningen. Första tablån spelas i Marguerites bambuhydda, der hon och Virginies mor, fru de la Tour, i en vacker om än något utdragen duett tala om sina barn och om planen att sända bort Paul till Indien. Slafven Domingo, som nu inträder, får höra detta och söker afstyra det i en sång, »Sänd icke bort vår unge vän så kär», som hör till operans vackraste melodier. Folk skyndar förbi den öppna dörren till hyddan för att taga emot ett franskt skepp, som närmar sig hamnen. Deras körsång hör äfven till operans bästa nummer. Domingo blir ensam, det utbryter ett oväder och Domingo skyndar ut efter mödrarna som gått ned till hamnen. Paul och Virginie komma inspringande i hyddan under ett bananasblad till skydd för

regnet. Méala, slafvinna hos S:t Croix, inkommer och anropar deras hjelp, klagande öfver den misshandel hon lidit af sin husbonde. Paul och Virginie besluta sig för att utverka nåd hos denne och följa henne till hans plantagen, hvilket utgör scenen i andra tablån. Slafvarne sjunga en vildt-vemodig kör och en stackars negergosse, som ligger på marken, uppstämmer en klagande sång. Saint Croix och hans tjenare inträda med piskor i händerna att tukta slafvarne, han ger ordres om att förfölja Méala, då hon inträder jemte Paul och Virginie, som anropa hans mildhet mot henne. Virginies skönhet beveker honom, förfriskningar framsättas på ett bord, vid hvilket S:t Croix, Paul och Virginie taga plats. Nu uppföres en ballett, under hvilken S:t Croix dricker glas på glas och synes allt mer och mer betagen i Virginie. Méala befalles sjunga en sång och i denna varnar hon Paul och Virginie för S:t Croix. Denne blir öfverlastad, Paul och Virginie skynda hem och tablån slutar med att Méala, som varnat dem, ledes ut att piskas, och slafherren faller redlös ned mot bordet; slafvinnans skrik bakom scenen afslutar den dystra tablån, åt hvilken slafvarnes ballett ej gifver muntrare karakter.

Andra aktens första tablå visar M:me de la Tours bostad. Virginie, som är klädd i en praktfull drägt, skall lemna ön och resa till Frankrike. Domingo arbetar i fonden på några rörmattor; en börs full med penningar ligger på ett bord, »fienden till vår ro» såsom Domingo sjunger. Domingo går och Virginies mor föreställer henne nödvändigheten och fördelen af att resa. Paul måste hon lemna; »intet annat har han än sitt arbete blott». Virginie kommer nu till medvetande af att hon älskar Paul; hon ålägges dock att ej yppa för honom sin resa och sin kärlek. Virginie blir ensam, Domingo inträder och hon begär råd af honom; denne svarar under sitt arbete med en visa innehållande ett råd att stanna qvar. Marguerite inträder med Paul, som ej känner igen Virginie och sedan finner henne så förändrad; Virginie vågar ej ge någon förklaring, utan skyndar bort. Paul får nu veta om hennes bortfärd, som gör honom förtviflad; han känner nu att han älskar henne mer än som en syster. I nästa scen uppträder Méala, förföljd af sin herre, som sedan inkommer och vill återtaga henne. Paul är på väg att friköpa henne med guldet på bordet, men det är ju ej hans? Nu inträder Virginie och kastar det åt S:t Croix som lösepenning för Méala; denne ger det åt sina tjenare och skyndar ut i vrede. Härefter följer Virginies och Pauls stora duett, som innehåller en del rätt vackra saker, ehuru ej af synnerlig originalitet. Virginie förklarar att hon stannar qvar på ön, sliter sig ur Pauls omfamning och skyndar så till sin mor. Domingo och Méala inträda och den senare yppar att S:t Croix ämnar enlevera Virginie samma natt. Domingo och Paul skynda ut. Méala berättar i en sång att hennes bröder lura på S:t Croix att tillintetgöra hans plan. Denna akts andra tablå visar ett yppigt landskap med en källa i månbelysning och med hafvet glittrande i fonden; en ytterst effektfull dekoration. Man hör den vackra kören från första akten. Virginie träder fram och tolkar i en stor koloraturaria sin kärlek och sin fröjd öfver att få stanna qvar och förenas med Paul. Hon slumrar sedan in på en mossbänk. Méala inkommer och sjunger en slummersång vid hennes sida. Nu inträder Mad. de la Tour och Marguerite samt De la Bourdonnais i resdrägt, följda af tjenare med facklor. Han visar en af konungen undertecknad order att hemta Virginie. Denna vaknar, ser sin mors tårar och faller med ett utrop af smärta i hennes armar.

Tredje akten börjar i en vild grotta vid hafsstranden; i denna sitter Méala ensam, sjungande en sång, i hvilken hon berättar Pauls sorg och med hvilken hon vill förströ honom, som på en klippa vid hafsstranden i närheten af grottan sitter blickande utåt hafvet i tankar på Virginie. Marguerite, Mad. de la Tour och Domingo inträda och tala med Méala om Paul. De draga sig tillbaka och Paul inträder, bärande i handen ett bref från Virginie till hennes mor. Dettas innehåll utgör nu orden i Pauls stora s. k. brefaria, hvilken han sjunger vänd från fonden. Han ser nu i en vision, som för åskådarne framträder i fonden af scenen, Virginie i en rik salong, uppfyld af herrar och damer. Virginie omsvärmas af dem och uppmanas att sjunga till harpa, hvilken begäran hon efterkommer. Nu framträder herr S:t Croix, som föres fram till Virginie af hennes gamla tant. Hon stöter honom ifrån sig och skyndar bort. Paul utropar då med glädje: »Hon kommer hem igen.» Synen försvinner. Slutablån är helt kort. På hafsstranden ligger Virginie död, omgifven af sina närmaste och en folkskara. Paul ligger nedlutad öfver henne. Ett till hälften sjunket skepp synes vid klippor ute i hafvet. Paul sjunger under tårar sitt farväl och sin trohet: »Ja, vid dig himmel blå, vid luften, som jag andas, jag svär dig allena min tro!» — samma sång han sjöng i andra aktens duett med Virginie. Härmed slutar operan. Den kör, som i partituret afslutar densamma, är på goda skäl utelemnad.

Musiken i operan är på det hela af öronsmekande natur, men saknar originalitet. Der en sådan mest vill göra sig gällande är i Méalas, Domingos och negergossens sånger. De onaturliga stora koloraturarierna imponera ej vidare på vår tid och de äro här föga fängslande. Pauls vision med Virginies sång och duetten mellan dem är en idé, som nästan stöter på bizarreri. En särskild tablå med scenen förlagd till Virginies nya hem skulle säkert ha beredt mer omvexling i operan. Vi återkomma till operan efter förnyadt åhörande af densamma.

Filharmoniska sällskapet gaf sin andra konsert med tillhjelp af fullständig orkester, sammansatt af krafter från flera håll, och efter ett intressant program, som upptog 4 större nummer, alla med orkester: 1. »Landkjending» af Grieg för manskör och barytonsolo; 2. Spinnvisa och ballad ur »Flygande Holländaren» för fruntimmerskör och sopransolo; 3. »Drömkungen», dikt. af Geibel, komponerad för blandad kör, sopransolo och orkester af A. Hallén, samt 4. Finale ur den ofullbordade op. »Loreley» af Mendelssohn. Solopartierna utfördes af hr Lejdström i N:o 1, af fröken Ek i N:o 2 och 4 samt af fru de Berg-Löfgren i »Drömkungen», allesammans mycket förtjenstfullt. Griegs »Landkjending», en bekant frisk inspiration, utfördes af manskören med beundransvärd precision och gjorde förträfflig verkan. Wagners bekanta Spinnkör med balladen gick med i allmänhet god säkerhet, och Fröken Eks utförande af den senare var mästerligt. Hr Halléns »Drömkungen» är ett intressant verk af poetisk ingifvelse, och orkesterackompagnementet till densamma utarbetadt med stor talang. Mendelssohns »Loreley-final» med sina många melodiska skönheter gafs med utmärkt sammanhållning och väckte stort bifall hos den ganska talrikt församlade publiken, som med varma bifallsyttringar visade sin tacksamhet mot det nitiska sällskapet och dess utmärkte anförare.

Våra violinvirtuoser ha nu lemnat oss, sedan den ofvannämda matinéen i Berns salong verkligen blef hrr Ysayes allra sista konsert för denna gång.

Musikpressen.

På Abr. Lundqvists förlag hafva följande musikalier utkommit:

Neue ungarische Tänze (nach den beliebtesten ungarischen Volksliedern); för piano 4-händ. af Joseph Löw. Op. 515. Häft. 1 och 2 à 2 kr.

Allt sedan Brahms Ungerska dansar blefvo så populära har denna musik med sin nationela folkton och rytm varit omtyckt. Dessa nya ungerska dansar, »fritt bearbetade» af Joseph Löw, skola också säkert falla våra pianister i smaken, helst som de ej bereda några svårigheter vid utförandet.

Vårblommor kallas 36 melodiska stycken i lättaste stil, begynnande med femtoniga, utan oktaver och med fingersättning, för piano och 4 händ. af Franz Behr. 3 häften. Till det billiga priset af 1 kr. 25 öre för häftet (om 25 sidor) erbjudas här ganska nätta och för elever lämpliga fyrhändiga mindre stycken. De äro så mycket mer lämpliga till undervisningsmateriel, som basstämman ej är svårare än att eleven äfven kan sköta denna, något som komponister och arrangörer af 4-händ. elevsaker sällan beakta.

J. N. Králs bekanta marsch, **Hoch Habsburg**, komponerad till firandet af huset Habsburgs 600-årsfest (1282—1882), föreligger i 4-händ. arrangement. Pr. 1 kr.

Min älskling är en nätt polkamazurka af C. Fr. Ringvall för piano 2-händ. Pris 50 öre. Af samme komponist är utkommen:

Formering till bataljon, marsch för piano 2-händ. 50 öre.

Af sånger hafva på detta förlag nyss utkommit:

Werners afskedssång ur Nesslers »Trumpetaren från Säkkingen», den bekanta vackra romansen, utgifven som N:o 32 i samlingen »Barytonisten».

Alexanders romans ur Hallströms »Aristoteles»; denna vackra romans, bekant från Nya teatern, är en värdefull tillökning i vår romansliteratur. Den är utgifven för mezzosopran eller tenor (d-fiss) i samlingen »Valda Sånger». Pr. 75 öre. — Denna samling har ytterligare tillökats med

Längtan, rumänisk sång; melodiös och stämningsfull. (Omf. fr. h eller e till höga g.) Pr. 50 öre.

Från in- och utlandet.

Hofintendenten Oscar Wijkander har, enligt tyska tidningar, blifvit kallad till medlem af »Dramatiska författares och tonsättares förening» i Leipzig, hvarmed följt uppdraget att bevaka föreningens intressen i Sverige.

Musikaliska akademien. Läraren i pianostämning C. Sillén har anhållit om afsked med pension.

Konserter annonseras af fröken Maria Wieck till d. 23 Mars i Vetenskapsakademiens hörsal (Schumann-afton, med biträde af flera artister) och af Hr Hamrin till d. 25 (Maria Bebådelsedag) matiné i Berns' salong med biträde af fru Edling, fröken V. Andersson, hrr Lundqvist, Lundmark m. fl.

Fröken Maria Laurin förbereder äfvenledes till Söndagen den 28 dennes en matiné i Berns' salong med biträde af fru Edling, fröknarna Ek, Wellander, Hélène Munktell, en musikälskarinna samt operasångarne Forstén, Lundmark, Söderman, premieraktör Palme, hrr Oscar Lejdström, Edvin Sjöberg och Erik Åkerberg.

Nanon, R. Genées komiska opera, är under inöfning vid Nya Teatern med fröken Hilda Sjöberg i titelpartiet.

Hr Theodor Björksten skulle den 1 Mars afresa till Barcelona, der han under 6 veckors tid blifvit engagerad för att bland annat för första gången på italienska språket sjunga Berlioz' »Damnation de Faust».

Fröken Almati-Fich kommer troligen att denna vecka uppträda som Carmen å Stora teatern. En knäskada förhindrade första uppträdandet, som var annonseradt till den 15 d:s. — Fröken Almati uppträdde d. 11 d:s på Stadtteatern i Altona och d. 15 samt 21 på Stadtteatern i Hamburg. Vid alla tre tillfällena, men i synnerhet i Hamburg, skördade hon, enligt hvad tidningarna meddela, rikligt bifall. Hon sjöng alla tre gångerna Carmen. Kritiken framhåller icke endast den sköna rösten samt den ypperlig skolan, utan i lika hög grad spelet.

Fröken Almati-Fich har af Stadtteaterns i Hamburg direktör Pollini engagerats att uppträda å nämde teater i Donizettis opera »Favoriten» efter slutadt gästspel härstädes.

Fröken Viola (Lavinia) Swahn hade d. 6 d:s uti Bergamo, hvarest finnes en af Italiens mest betydande teatrar, med stor framgång debuterat i Donizettis opera »Linda di Chamounix» uti savojarden Pierottos maktpåliggande rol, här senast utförd af madame Trebelli. Som bekant torde vara för musikvänner härstädes, är fröken Swahn elev af vår framstående tonsättare hr Siegfried Saloman.

Fru Norman-Neruda skall nu enligt Nationaltidende ha bestämt sig för att gifva efter för de talrika uppmaningar som ingått till henne om att uppträda i Sverige, och lär hon i påskveckan komma att ge några konserter i vår hufvudstad.

Upsala den 1 Mars.

Eugène Ysayes till den $^{12}/_{2}$ uppskjutna konsert hade en publik så mycket mer animerad som det nu var ganska länge sedan Upsalas musikvänliga publik var i tillfälle att åhöra en mera framstående violinist. En sådan visade sig den unge belgiern vara, om man också måste i sanningens intresse göra den reservationen, att till de absolut främsta inom violinspelet hör ännu icke Eugène Ysaye. Detta märktes i all synnerhet i några nummer, der mäktiga föregångare ännu voro i friskt minne, såsom Joseph Joachim (Bach) och Henri Wieniawski (Tarantella, Airs russes). Deremot erböll denne senares Legend en tolkning, så förtjusande fin och rörande vacker, att den tryggt kan sättas vid sidan af den saknade mästarens egen. Det var ock konsertens glanspunkt. Inledningsnumret, Griegs konsert, spelades visserligen mycket tillfredsställande, men knappast med någon vidare utmärkelse. Intrycket skadades något af det allt för försenade ackompagnementet, utfördt af hr T. Ysaye, hvars soloprestationer ej voro af natur att väcka något synnerligt intresse, trots ett redigt föredrag och en rätt avancerad teknik. — Hr Smiths malmfylda stämma är här sen gammalt känd och uppskattad, och hans föredrag — särdeles i oratorisk stil — förtjenar att sättas ganska högt, ehuru väl ännu ett och annat i röst och sång kan vara att fullända.

En sannskyldig upptagare af Wieniawskis konstnärsmantel presenterade sig några dagar derefter i **Emile Sauret,** en bländande virtuos på samma gång som en intressant konstnärsindividualitet. Det torde vara svårt att — så att säga — causera ledigare på violin än hr Sauret, med denna fransmannens egendomliga blandning af fladdrande lätthet, kokett sentiment och gnistrande esprit. Men äfven för djupare affekt saknar hr S. alls icke uttrycksförmåga, ehuru denna icke är af så direkt gripande art som de store tyske mästarnes. I afseende på Saurets tonbildning höra vi ej till dem som sätta konstnären öfver t. ex. Sarasate, hvars fulla, smältande rika ton S. icke eger, trots det präktiga instrumentet. Mindre varm än Ysaye, är Sauret mera detaljfulländad, beherskad, absolut otadlig, men kan dock — hur underligt det än låter — ej frånkännas en viss värme, om än af mer ytlig natur. Då Ysayes temperament mer öfverensstämmer med vårt nordiska, bör man taga sig i akt att ej begå någon orättvisa vid ett sant konstbedömande — d. v. s. ett objektivt. Som de flesta jemförelser, haltar också den man här gjort om desse rivaler: att Ysaye skulle vara för mer som konstnär, Sauret som virtuos — det vill säga att ur en sträng estetisk synpunkt Ysaye bör få palmen. Mot detta kan ju mycket invändas, såsom Saurets Beethovenspel och — Ysayes konsert för violin, en komposition som uteslutande offrar åt virtuositeten. Minst anslog Sjögrens sonat trots den enskilda drömmande skönheten, som dock snarare lämpade sig för Ysayes än Saurets skaplynne. Ernsts virtuosmessigt präktiga konsert, framförd med blixtrande elegans, uppväckte deremot stormar af applåder, likasom också bl. a. Wieniawskis ryska visor, föredragna med ett mästerskap, som rent af erinrar om kompositörens egen förtjusande tolkning. Framför Ysaye egde Sauret fördelen af ett bättre instrument och — framför allt — af en bättre ackompagnatör, hr Dreyschock, hvilken i denna egenskap kan sägas vara fulländad. Fulländad kan den unge pianisten väl näppeligen ännu kallas som solist, men han synes vara på god väg till ett första rangens konstnärskap. Bevis derpå voro Mendelssohns med utsökt genomskinlighet spelade fuga, pianistens egen vackra Gavotte, Griegs fina, litet långa ballad, hvaremot Chopin- och Liszt-numren är mindre att säga om.

Sällskapet O. D:s konsert i nya universitetshuset var utan alla anspråk och så godt som uteslutande afsedd att profva akustiken, ett prof som lyckades.

Berndtska operasällskapet har en tid bortåt uppträdt å Upsala teater, dervid början gjordes med »Barberaren». Som principen att i musikaliskt hänseende bjuda landsortspubliken på något bättre än operetternas lösa mat är riktig och aktningsvärd, bör detta företag med dess icke få svårigheter bedömas med billighet och välvilja.

Truppens primadonna, fru Högfeldt-Åberg, debuterade för publiken som Rosina. Som alltid med våra nordiska Rosinor togs rolen för mycket ingenue, den spanska pepparn saknades, men det som presterades gjordes täckt och älskvärdt. Rösten är närmast mezzo-sopran med några goda toner i bröstregistret,

för öfrigt något passerad, föredraget temligen musikaliskt, koloraturen mer ymnig än egentligen finessfull. — Almaviva saknade röst för sångrolen och vederbörlig elegans för den dramatiska karakteristiken. — Hr Bentzon-Güllich gaf Figaro trots sin mindre passande figur med rätt mycken ledighet, stämman är som bekant särdeles dugtig, om ock metoden ej den finaste. — Bartholo och Bazil voro ganska godt företrädda af hrr Wikström och Hansen, särdeles hvad spelet angår. — Af ensemblenumren togs priset af 2:dra aktens final, som gick med mycken fart och god sammanhållning. I öfrigt voro åtskilliga genvägar i den svåra operan vidtagna, bl. a. en stor del af sista aktens trio utelemnad, och förenkladt det öfriga som gafs. Genom brist på ordentlig orkester gick mycket af operans otaliga finesser förloradt; »tempestan» före 4:de akten gafs icke alls. — En lättare uppgift hade sällskapet i Varneys operett »Musketörerna», för hvilket arbete krafterna passade bättre, men hvars musikaliska obetydlighet icke kan föranleda till något närmare bedömande i dessa spalter.

Derefter uppfördes »Martha». Fru Åberg (Henriette) utelemnade den stora koloraturarian, men sjöng sitt ansträngande parti i öfrigt med aktningsvärd färdighet och vann lifligt bifall, särdeles för folkvisan — operans bijou —, ehuru timbren i hennes röst just icke har någon känslig karakter. Spelet var tillfredsställande. — Otillfredsställande deremot var Nancy, som icke räckte till i något afseende, utom apparitionen, som förslog. — Truppens tenor, hr Nordlund, gjorde större lycka i Lyonels lättare parti än i »Barberaren». Rösten är mindre välklingande än stark, föredraget af arian var ej dåligt, men aktionen genomgående svag. Detta kan ock sägas om Plumkett — hr Hansen, som har en stor, men ej vacker röst, som lider af ett dåligt sångsätt. — Bland uppträdande som hugnades med bifall må ej glömmas den beskedlige brunten, som i första akten tillhörde Plumkett och drog hans pigor från marknaden, men hvilken i den tredje blifvit upphöjd till kgl. lifhäst, på hvilken kom inridande ingen mer eller mindre än sjelfvaste drottningen af England, representerad af fru Math. Bergström, som genomgått ett liknande avancement från att vara arrendatorska i första akten till kungligt majestät i den tredje. Sic itur ad astra! — Uppsättningen var ur landsortssynpunkt sedd alldeles briljant, och körernas lif och klang må med skäl lofordas.

Efter »Martha» kom »Trubaduren». Det är otvifvelaktigt ett stort misstag af hr Berndt att ha denna opera på sin repertoir, alldenstund ingen enda af hans sujetter kan sägas vara lämplig för den seriösa operan, dess stil och fordringar. De som nu bäst drogo sig ur spelet voro utan fråga de båda fruntimren, af hvilka frök. Hedqvist (Azucena) använde sina små röstresurser ganska klokt och spelade sin svåra rol ganska lifligt och expressivt. Fru Åbergs goda sceniska rutin kom henne till hjelp med Leonoras för hennes begåfning ganska främmande parti, som hon sålunda genomförde med rätt mycken förtjenst, hvarvid i synnerhet bör berömmas hennes samvetsgranna och korrekta utförande af den särdeles kräfvande sångrolen. — Hr Güllichs oroliga tonansättning och fula tonbildning skadade hans grefve Luna, i hvilket parti hans omfångsrika röst och dramatiska sång för öfrigt togo sig rätt bra ut. — Hr Nordlunds krafter sveko för Manricos ansträngande parti, hvaremot Ferrando med hr Hansen var väl tillgodosedd. — Ensemblen var ej så harmonisk i »Trubaduren» som i öfriga operor, särdeles det sköna »Miserere» gick litet på sned; äfven orkesterns ackompagnement var i denna opera mindre lyckadt. *Aucun.*

—+—

Göteborg. Sångföreningens konsert d. 6 Mars å Handelsinstitutets festsal, den andra och sista för innevarande säsong, var besökt af ett mycket stort antal åhörare — »passiva» medlemmar och resande — och aftonen bar en animerad, till och med verkligt festlig prägel. Det väl valda programmet erbjöd tre intressanta större kompositioner af moderna tonsättare: »Til Molde», solo och blandad kör, dikt af Björnstjerne Björnson, musik af Christian Sinding; »Morgenstunde», sopransolo och damekör, dikt af Hermann Lingg, musik af Max Bruch; och »Necken», sopransolo och blandad kör, dikt af Stagnelius, musik af Ivar Hedenblad. Till dessa slöto sig vackert de öfriga numren: sopranarian »Pur dicesti» af Antonio Lotti, från förra seklet, »Lieder ohne Worte» af Mendelssohn Bartholdy, för klarinett och piano, samt till sist »Lokkeley», sopransolo och blandad kör, »Ingerid Sletten» och »Norsk Kjærlighedssang», sånger för sopran, och den friska, alltid med nöje återhörda »I Ungdomen», blandad kör — alla de sistnämnda sångerna af Aug. Söderman. Solopartierna utfördes af fru Emma Wahlström (i »Morgenstunde»), tre musikälskarinnor och hr Mràz (klarinettsoli). Intrycket så väl af dem som af körens prestationer var i högsta måtto fördelaktigt, och de upprepade, med dacaponummer flera gånger besvarade bifallsyttringarna kulminerade då till dirigenten, d:r Karl Valentin, frambars en väldig lagerkrans med band i de svenska färgerna, en hyllning från Sångföreningens medlemmar. Vi se i denna konsert en ytterligare borgen för Sångföreningens fortfarande framgångsrika verksamhet under kommande, för tonkonstens trefnad och vidare spridning i vår stad betydelsefulla arbetsår, och önska på förhand sällskapet och dess nitiske ledare allt möjligt godt i detta hänseende.

Sångföreningen har från den 16 Febr. 1885, då första konserten gafs, gifvit fyra ordinarie konserter och medverkat på sju konserter.

De körverk som uppförts äro:

Bach: kantat (Af djupsens nöd); Gluck: solo och körer ur »Orpheus»; Norman: »Rosa rorans»; Lindblad: Om Vinterqväll; Josephson: Promotionskantat; Söderman: Lokkeley, I Ungdomen, Virgo gloriosa; Hedenblad: Necken; Hallén: Påskklockorna, Vattenliljan; Valentin: Budfärd; Grieg: Landkjending; Sinding: Til Molde; Bruch: Normannenzug, Morgenstunde; Schumann: Zigenarlif; Wagner: Kör ur Meistersinger, d:o ur Lohengrin; Rimsky-Korsakoff: Körer ur op. Mainacht.

Dessutom soli för piano, violin och klarinett med piano.

—+—

Linköping. Konsert gafs här d. 20 Febr. i S:t Lars' kyrka af Düringska kören och Möllerska orkestern från Norrköping med biträde af åtskilliga amatörer och musici från Linköping och var besökt af cirka 600 personer. Alla programmets nummer gingo utmärkt väl och så väl kör- som orkesternumren mottogos med lifliga applåder. Bland orkesternummer torde särskildt böra framhållas ett potpourri ur operan Mefistofeles, arrangeradt af musikdirektör G. Möller, samt ett trumpetsolo »Abschiedsständchen» af Herfurth, hvilket senare utfördes på ett synnerligen utmärkt sätt af hr A. Berg. Af körerna med orkesterackompagnement väckte i synnerhet hrr Löfvéns och Möllers kompositioner, »Hymn till fosterlandet» och »Våren», den senare med ord af C. A. Ridderstad, välförtjent bifall. Konserten, som inleddes med den praktfulla ouverturen till »Tempelinvigningen», kan i sin helhet sägas hafva varit synnerligen lyckad.

—+—

Musikaliska sällskapet i Norrköping inöfvar för närvarande Haydn's oratorium »Skapelsen», hvilken man ämnar utföra på en konsert under påsken. Till Uriels och Rafaels partier (tenor och bas) har man varit nog lycklig kunna förskaffa sig medverkan af mycket framstående förmågor från Motala och Linköping. Sopranpartierna äro ännu icke definitivt besatta.

—+—

Köpenhamn. Efterslegtskabets och Musikföreningens 50-års-jubileer ha firats här med stor ståt och lifligt deltagande. Särdeles var musikföreningsqvällen den 5 Mars mycket stämningsfull. Då Gade beträdde dirigentplatsen, som var prydd med en stor lyra af hvita blommor, framställande årtalen 1836—1886, mottogs han stormande af publiken, som var högst elegant, med konungaparet i spetsen. Jemte Gade var Hartmann närvarande, och kompositioner af båda utfördes, af den förre »Korsfararne», af den senare en ny festkantat till ord af Chr. Richardt, ett arbete som ingen skulle kunna tro härröra från en 81-åring och som äfven framkallade ett ofantligt jubel. Med anledning af dagens betydelse erhöll Hartmann storkorset af Dannebrogsorden och Gade kommendörskorset af samma ordens första grad.

—+—

Paris. Opéra Comique erbjuder för närvarande större intresse än Stora Operan. Herr Carvalho är ifrigt sysselsatt med repetitionerna på Widors »Maître Ambros» och Lecocqs »Plutus» och har för öfrigt bjudit på repriser af Délibes »Le roi l'a dit», Méhuls »Joseph» och Thomas' »Songe d'une nuit d'été». Som ersättning för »Lohengrin», som nu definitivt »fallit i brunnen», tänkte han nu upptaga Berlioz' »Benvenuto Cellini» med Talazac i titelrolen och M:lle Merguillier som Thérèse.

— Audrans tre-akts-opera »Serment d'amour» har nu gått öfver scenen på Nouveautés-teatern och anses komma att göra samma lycka som hans »Mascotte» (»Rosenkind»).

— Adelina Patti gaf d. 9 Febr. sin tredje och sista konsert å Edenteatern. Den verldsberömda sångerskans uppträdande denna gång väckte alls ingen sensation. Parisarne funno sig afskräckta både af det höga biljettpriset (en stol kostade 40, en loge 400 frcs) och sammansättningen af programmet, som upptog gamla, utsjungna saker. I ett bref till »Signale» yttrar fru Marchesi, den bekanta sånglärarinnan i Paris: »Rösten hos denna näktergal, som nu börjar åldras, har visserligen förlorat i friskhet och omfång, men hennes konstfärdighet är dock lika beundransvärd. Adelina Patti är och förblifver en lysande stjerna på koloratursångerskornas himmel.»

— Uppförandet af Mozarts Requiem hos målaren Munkaczy skildrar fru Marchesi i samma bref sålunda: »Den 11 Febr. egde en intressant fest rum i herr och fru Munkaczys lysande och konstnärligt inredda hotell. Den store mästaren införde de talrikt församlade gästerna i sin atelier, der han aftäckte sin härliga tafla »Den döende Mozart» och lät vid detta tillfälle utföra hans Requiem. Solister och körer voro på ett sinnrikt sätt dolda genom draperier bakom bilden, sjelfva ateliern var höljd i ett mystiskt dunkel och endast taflan belyst genom gaslågor. Vid första tonerna af musiken bemäktigade sig en djup rörelse de närvarande. Intrycket var öfverväldigande. Det tycktes som om figurerna på taflan fingo lif. Musik och måleri räckte hvarandra handen i poetisk förening denna oförgätliga afton. Det stora mästerverket, som sedan hos konsthandlaren Sedelmeyer utställdes till förmån för österrikisk-ungerska hjelpföreningen, kommer snart att göra sin rundresa kring verlden.»

Wien. »Theater an der Wien», som med så utomordentlig framgång gifvit Strauss' »Zigenarbaronen», har nu på sin repertoir upptagit en ny operett, »Sändebudet», med musik af Eduard Kremser. Enligt Wienkritiken synes denna operett om möjligt väcka ännu mera hänförelse hos publiken än »Zigenarbaronen». Denna framgång tillskrifves uteslutande musiken, hvars kompositör, en ung begynnare, härigenom i ett slag eröfrat Wienpublikens gunst. Den ena bifallsstormen följde på den andra, och teatern synes sålunda ha fått ett nytt kassastycke, innan det förra, »Zigenarbaronen», ännu är utspeldt.

— Sångerskan Pauline Lucca är nu fullständigt återställd från sin långa sjukdom och hon skulle den 15 d:s åter sjunga titelpartiet i Bizets »Carmen».

Dresden. Glucks »Armida» har återupptagits på hofteatern och anses komma att hålla sig uppe på repertoaren. Det är två år sedan den senast gafs här.

— Operan »Urvasi» af Wilhelm Kienzl hade sin första representation på hofteatern d. 20 Febr. Uppsättningen var lysande och framgången god. Musiken sluter sig med talang till allt som i nyare och nyaste tid på detta område skapats af något värde. Någon bestämd stil eller karakteristisk färg lär ej utmärka operan.

Leipzig. De sju Rubinstein-konserterna härstädes gifvas i nya Gewandhaus från den 12 till den 31 Mars.

Berlin. På operan härst. gåfvos under förra året 282 föreställningar, deraf 226 operor, 7 skådespel, 11 balletter och 38 blandade föreställningar. 56 särskilda operor uppfördes och bland dem för första gången »Siegfried», »Trompeter von Säkkingen», och »Tonis Schatz». De flesta representationer upplefde »Trompeter von Säkkingen», nämligen 42.

Dödsfall.

Köhler, Louis, en af nutidens förnämsta klaverpedagoger, f. $^5/_9$ 1820 i Braunschweig, † den 16 Febr. i Königsberg, der han sedan 1847 verkat såsom föreståndare för en musikskola, sångdirigent och skriftställare. Han gjorde sina musikstudier i Wien, och komponerade der en opera, orkester-, kör- och kammarmusikverk äfvensom sånger och pianostycken. Efter återkomsten till Braunschweig gick hans opera »Mater Dolores» med framgång öfver scenen. Senare operor af honom äro: »Prinz und Maler» och »Gil Blas». Vetenskapliga arbeten af honom äro: Systematische Lehrmetode für Clavierspiel und Musik (2 Bd), »Compositionslehre», »Der Clavierunterricht», Fürer durch den Clavierunterricht», »Der Clavierfingersatz», Allgemeine Musiklehre (1883) m. fl. Af hans musikverk äro ungefär 300 utgifna; de vigtigaste bland dessa äro de instruktiva, pedagogiska, som vunnit stor utbredning i alla land. Af dessa må nämnas op. 50 de förträffliga »Erste Etuden», op. 128 »Neue Geläufigheitsschule», hans »Specialstudien», op. 112 »Grosse Clavierschule» op. 300 »Practischer Lehrgang des Clavierspiels» (Coll. Litolff 10 Bd à 1,50). Han har dessutom reviderat och utgifvit flera klassiska verk (t. ex. Claviermusik aus alter Zeit, 13 h. à 1 kr. Coll. Litolff, d. 2 Bd. à 5 kr.). Köhler blef 1880 utnämnd till professor; han har länge varit medarbetare och kritiker i musiktidningen »Signale».

Maas, Joseph, engelsk tenorsångare, af holländsk börd, f. 1847, † i London d. 16 Jan.

Rundberg, Johan Axel, f. d. ledamot af hofkapellet i Stockholm, † derst. d. 20 Febr. nära 64 år. R. var en utmärkt ess-cornettist samt altviolist, han var vice direktör för lifregementets dragoncorps och har arrangerat åtskillig musik för militärkapell. En son till honom är operasångaren E. A. Rundberg.

Den nya operan gör så mycket buller och bång att till och med de döfva deruti finna en god underhållning.

BERANGER.

Axeline de Berg-Löfgren

fortsätter sina Sånglektioner.

Nya elever emottagas.
Anmälningstid kl. 2—3 e. m.

Oxtorgsgatan 5, 3 tr.

Alex. d'Aubignés

Musik- &

Pappershandel

8 Gustaf Adolfs Torg 8

(f. d. Huss & Beers Musikhandel).

SIGNE HEBBE

meddelar fortfarande undervisning i **sång** och **föredrag,** och **dramatik plastik** samt **rolers instudering** om anmälan göres Onsdagar och Lördagar mellan 11 och 12.

Sturegatan 24.

OBS. I n:o 4 af Svensk Musiktidning:

Svensk Läkaremarsch

ord af

Ernst Swartz,

musik af

John Ax. Huss.

I Pianospelning

gifvas lektioner af ***Gustaf Roman,***
från Musik-Konservatoriet utexaminerad Organist, van vid undervisning.

Adr. Östermalmsgatan 2 A, n. b. kl. 11—1.

Wendela Andersson

meddelar fortfarande sångundervisning åt qvinliga elever efter Isidor Dannströms metod.

Anmälningar emottagas emellan kl. 10—11 f. m.

Adress: **Sturegatan N:o 36.**

INNEHÅLL: Om drillens teori. — Violinmästare och violinstudier. — Rienzi. — Följetong: Faust och Georgina. — Korrespondens från England. — Från Scenen och Konsertsalen. — Musikpressen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1886.